

Pension "Les Marquisats"

14 August 1930.

Annecy (Haute-Savoie)

188.

Sumpe prietere,

suavoarea d-tale m-a surprins. Putută la mazăre, ne-
remunată, nedată pe încă apă și remunout-o într-o mică : pe a d-tale.
Pe-ti pot spune cât sunt de lucruri. Am sentimentul liniștit, pe care l-am
încercat odată ori am izbit să pun ordine în tehnicile mele sufletești,
aprovez totdeauna încredere, mă revin la o situație normală, fără
delăsări explicative și imputările. În decătorii cineva - o iubite, mă face
sau un prieten - acceptă să treacă peste diverse încercări penibile
și să primească mâna pe care și-o întind, de atâtea ori răsuflă
împunat, ca după o mare primăjdie trecută. Ce vei? - m-a sunt cu
făcut pentru penche tari.

Iti multumesc pentru toate "reptile", pe care mi le dai. Eram complet în-
străinat de București. Luștutul pe care îl primesc zilnic nu mă informează
decât în ce privește politica. De la plecarea mea din țară m-am prins
~~ca~~ avusesem în vedere încă o gazetă literară - Căminul Petrescu și
nuce rar. Cu altcineva am corepondez. (Pe deoparte fiindcă mi-e lene, pe
de altă parte fiindcă mă sînt bine, nușter unu sunt)

Te felicit pentru vremea. Ai făcut într-adevăr un lucru frumos. Au
câtă toată munca trimisă aceluia suflet. & Sunt două pagini
decente, amănate și vizitate. (Dacă ai fi ce oribile, ce dezgustătoare
e ti-gănia Bucureștilor, prietă de aici). Și mai des sunt două pa-
gini de informație.

Pe "nușter" fi putut primi nouă literară, pe care aveai dreptatea să
mi-o oferi. Tu ce lipse mea din țară să fie efectivă. Și mă intere-
sează pentru prezent în total alte lucruri decât romanele și apar sau
nu apar la București. Dacă mi i-azi fi stat de mult în detaliat
lui Pac Buzescu, și remuțe lucruri și la foaiețutul gazdei. Vreau
- la întoarcerea mea - să mă găsesc în fața unor posibilități: complet
neuzate. Sper că m-a se mai vorbește la București despre mine.

Marea surpriză și marea bucurie, ce mi-a fost adusă de scriitorul d-tele, este împăcirea cu Camil Petrescu. Am avut totdeauna regretul de a rămânea între voi doi singuri, fără să pot avea o pictură, care mi se părea deosebită în complete. Îți trebuie să recunosc acum, că în vreme ce el succedea în supărarea până în episcopi de ordin literar, d-tele mi știut să descrie totdeauna pe scriitor de adversar. Iată fericit de interstium aceasta și pentru că: voi datoru și romanul lui Camil, drept de d-tele din lumea lui instituțională - și sunt în mod obișnuit recunoscutor. Iată curios să-i cităm ceea ce mi-a promis că are să mi-o trimite, de cum se va fi gata.

Azi dar continui să scriu Tiparucita? Mă place descrierea aceasta între publicistul Bățager, director de ficție informativă, și poetul Bățager, director de reviste literare. Nu pot da un fragment de roman. Acum că și am spus gata, încă încă greu să detoșez ceva. Totul mi se pare prea legat și coherenț, ce să rup. Îți mulțumesc mult pentru propunerea de a-l publica la vremea și de a-l scoate pe mâna în volum. Mi se pare însă, că mi-e prudent pentru mine. Căntecul este un se putea izbit - dacă va izbit - decât ca unitate. Mă interesează experiența curte. Inteleși? Am vut să scriu pe de acum și mi se pare și să depășesc foiletonul. E esențial pentru mine, pentru propriile mele edificare mea să pot, să am o privire de ansamblu. De vreme ce mi-am adăugat răspunderi de romancier, mi s-a părut că nu am riscuri de foiletonat. Ned, că vei înțelege și mi vei scrie dreptate.

Desigur mă interesează tipăritura romanului. Azi voi să-l pot scrie în cursul iernii ce vine. Lipsa mea din țară va fi o circumstanță amănunțită. Azi voi să-l dau la editură oarecare, fără să am griji de punctant: literar sau cultura Patronului sau București sau Căntecul Românesc - mi-ar fi absolut indiferent. Îți-am spus că în toamna trecută, mi se ceruse la cultura Patronului un volum de povești, pe care din cauza plăcerii l-am refuzat? Îți-am spus acum lui Camil Petrescu, rugându-l să se intereseze dacă editura și-a menține propunerea și mi-a acceptat acum un roman. Te rog și pe d-tele să te intereseze dacă se poate face

3 cum și să-mi scrie la adresă după toate acestea.

Te-ai putea da pentru Tiparita - fiindcă tu să rămâi undă sub un fel invitației d-tale - o
melă. E pe jumătate scrisă, - încă din toamna trecută la București. Mi-ai trebui
+ trei zile de lucru și să termin. Dar aici mi-e greu. Părea e recentă, ca să pot
lucra. De îndată ce mi fi la Paris (9-10 Septembrie) și voi face să te și să trimite
ca să o pot avea pentru Tiparita dela 1 Octombrie. Te interesează?
Tot la Paris și tot în Septembrie am să scriu un studiu: Estetica d-lui Lovinescu -
pe care am să-l dau printe în câteva săptămâni la Institutul. Am impresia că am
fost prea lenș în studiile mele anti-lovinescane. Formând scelerzi lucruri, și
fiind mai precis și mai critic. Lucrul nu mă interesează, dar sunt obligat
să-l fac pentru clarificarea chestiunii.

Mă interesează mult ceare îmi scrie despre dispozițiile d-tale susținute de aici. Nu
știu precis dacă vei fi romancier, dar poate să fi un prozator. Și gândindu-mă bine
mă întreb dacă, în ce trebui să regretăm. "Marea trecere spre proză" spui d-ta? Dar
trecerea asta - în general - nu mi se pare nici mare, nici preferabilă. Dar mi fi
dată și singură trecere - mare necesă - spre poezie. Trecere în sensul unei depășiri,
în sensul unei intrări într-o lume nouă, neînceptă, plină de vitalitate. Poezia da, și
se poate cere dintr-o formă, formând alea o durere, dela o revelație, dela un accent interior
mai puternic. Dar proza se scrie și încet, după spori, după necesari, după experiențe
retate. Ea cere timp și muncă și scepticism. Fără îndoieli că dacă vei și să
o scrie. Într-aceasta e dacă e bine să-ți utilizezi timpul așa. Poți să scrie, și
un tehnic să înveți prin scrisul ce o meserie, nu pierdând prea mult. De la însă
d-ta me din cele mai turbulente și înimi, din căte un mare, și sensibilitate care
pretinde prin simplul fapt al scrierii. Ești și vesel - și iată un mare el scrie.
D-ta plângi - și iată un poem de durere, care mi fi trebui să fie un poem de
durere. D-ta scrie - și iată te ne obligi să scrie d-ta. Nu știu dacă

Muzeul
Literarilor
Române

188/1

izbuten să mă exprim clar și dacă mă fac zădărnici. Dar în țina în care dăte mă lăsați:
pe vorbitorul Beltozer, eu nu mă pot opri - oricare ar fi realitatea a ceea ce scriitor -
nu mă gândesc cu o străngere de inimă la portul Beltozer. Și dăte - sau să mă uit
- că nici tot ce s'a răsturnat și pierdut și reînscut în presa noastră de la răsturnarea
voici, scumpul fenomen de răsturnare (adică singura realitate nouă) - fost și este și rămâne
lăscu dăte?

Eu - scriitor dăte - îmi continui vacanța. Eu am fost în plimbare cu autoulul prin
Alpi. A fost și zi bună. Azi plouă și e frig. În sala comună a pensiunii se vorbește
câtu. Stan în stăca mea puțin plătisat și puțin multămit totuși de ploaie. Am câteva
române, poezii, jurnale de călătorie. Am să citesc și poate am să mai scriu
o poveste prin manuscrisele mele. Pe puțin am chef de scris. Mă ar trebui acum și
nici un amor. Trei două zile am avut că voi putea face ceva, cu o admirabilă
speranță, ~~pe care mi s'a~~ de vârstă 40 de ani, pe care voi fi rădit și pentru răsturnare
și și pentru realizarea și finalizarea. Dar până la urmă am început de demers
și și ca să și realizarea.

Aștept scrisul dăte cu nerăbdare. Mai trimite-mi dacă se poate, Breneș. Și dăte
și multe despre dăte și despre țina.

Cu dragoste

Leburian

Muzeul
Literaturii
Române

188/2